

Príloha č. 1

Zoznam návrhov

Návrh pamätihodnosti	Umiestnenie	Popis a zdôvodnenie	Register
<p>Vás je ako Sásovánov – príslovie</p>		<p>V r.1869 sa slovenský folklorista Adolf Peter Záturecký presťahoval do Brezna, kde pôsobil ako učiteľ. V nasledujúcom období chodieval pracovne do B.Bystrice, kde si zrejme okolo č.1870 zapísal náš slogan v podobe: Tol'ko je ich ako Sásovanov. Tento slogan vyšiel knižne v jeho zbierke Slovenské príslovie, porekadlá a úslovie v roku 1897 v Prahe nákladom Českej akadémie, na Slovensku r.1965. Od začiatku 20.storočia sa v Sásovej a blízkom okolí používal v upravenej podobe: Vás je ako Sásovánov.</p>	<p>nehmotné</p>
<p>Bývalý parčík Parčík kráľovnej Alžbety – udalosť(z pôvodného návrhu : <i>Parčík kráľovnej Alžbety</i>)</p>	<p>pred niekdajším Medeným Hámrom, má tvar trojuholníka a zo všetkých strán je obklopený komunikáciami (Lazovná, Laskomerská ul. a cesta na Amfiteáter)</p>	<p>Po zavraždení kráľovnej Alžbety známej ako Sisi 10.9.1898 na nariadenie ministra I.Durányiho v Budapešti č.71544 z 19.11.1898 sa mali vysádzať pamätné stromy. V našom meste boli vysadené na Hronskej ul. pred budovou lesmajstra pred nádvorím Hámra a na ihrisku novej detskej škôlky. Veková analýza potvrdila, že z týchto výsadiel sa zachovalo v parčíku pred Hámrom 9 líp a 1 javor horský. Parčík bol zmenšený v r. 1983 pri rozširovaní cesty. Z pôvodných stromov sa zachovalo len posledné torzo. Po jeho revitalizácii, umiestnení informačnej tabule, prípadne busty kráľovnej Alžbety a rekonštrukcii niekdajšieho objektu zastavenia Veľkej križovej cesty tu vznikne historicky zaujímavý komplex.</p>	<p>nehmotné</p>

<p>Osobnosť Josef Opletal – osobnosť</p>	<p>Banská Bystrica - časť Srnková</p>	<p>Významná osobnosť, ktorá pôsobila v Banskej Bystrici. Pripomínajú ho hmotné exponáty. Pamätná vitrína umiestnená vo foyer budovy š.p. Lesy SR a pamätná doska umiestnená v dlažbe pred touto budovou. Lesník, reprezentant vysokej odbornosti a nezvratnej morálky. Po vzniku Československa napriek ponuke vysokej funkcie v Rumunsku uprednostnil službu vlasti. Počas relatívne krátkeho pôsobenia v B.Bystrici (1919-1921) veľmi efektívne usporiadal chod riaditeľstva, osobne projekčne riešil modernizáciu tunajších lesných železníc. Nechýbal mu ani ľudský a kultúrny rozmer. Na výzvu prezidenta Masaryka a stal sa generálnym riaditeľom Čs. štátnych lesov a majetkov v Prahe. Tu sa zásadne postavil proti koristníckym zámerom obchodníkov s drevom, ktorí chceli na Slovensku a Podkarpatskej Rusi uzatvoriť na 30 rokov nečestné zmluvy na milióny kubíkov dreva. Na protest abdikoval, a napokon tento boj vyhral. Tým najcennejším z jeho života je tak príklad osobnej statočnosti vysokého verejného funkcionára, ktorý nekompromisne háji štátny záujem, v čom je veľmi aktuálny odkaz aj pre našu súčasnosť!</p>	<p>nehmotné</p>
<p>Skoky na lyžiach v Banskej Bystrici – udalosť (z pôvodného návrhu Skokanský mostík gen. M.R. Štefánika)</p>		<p>Projekt a realizácia Ing. Ladislav Reiss. Mostík bol slávnostne otvorený 29. januára 1933 za účasti 4000 divákov, pričom najväčšia návšteva bola na pretekoch v roku 1935, ktoré prišlo pozrieť 10.000 divákov! (v roku 1940 mala B.Bystrica 13.045 obyvateľov) Svojimi parametrami bol mostík gen. M.R.Štefánika najlepším skokanským mostíkom v ČSR. V rokoch 1934 a 1937 sa na mostíku konali Majstrovstvá ČSR v skokoch na lyžiach.</p>	<p>nehmotné</p>
<p>Hrob rodiny Bárczyovcov – hmotná pamätihodnosť</p>	<p>Evanjelický cintorín na Okružnej ulici za Okresným riaditeľstvom PZ SR</p>	<p>Náhrobný pomník je postavený z travertínových kameňov, na ktorom je umiestnená tabuľa s rodinným erbom. Spomínaný náhrobný pomník je jediný svojho druhu na banskobystrických cintorínoch a zdá sa, že to bude posledná pamiatka na rodinu Bárczyových. Advokát Dr. Emil Bárczy mal svoju kanceláriu na Dolnej ulici č.2.</p>	<p>hmotné</p>